ZARZĄDZENIE NR 4/2024
BURMISTRZA WOLBORZA

z dnia 10 stycznia 2024 r.

w sprawie w sprawie włączenia kart adresowych zabytków nieruchomych nieujętych w rejestrze do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Wolbórz

Na podstawie Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) w związku z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023 r. poz. 951, poz. 1688)

zarządzam, co następuje:

§ 1. Włącza się do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Wolbórz, przyjętej zarządzeniem nr 39/2019 Burmistrza Wolborza z dnia 23 kwietnia 2019 r., karty adresowe zabytków nieruchomych nieujętych w rejestrze zabytków tj.:

1. Kapliczka słupowa w Młynarach z 1878 r. na terenie dz. nr ewid.: 750 obręb ewid.: (22) Młynary, gm. Wolbórz

2. Kapliczka słupowa w Wolborzu z 1916 r. na terenie dz. nr ewid.: 1073 obręb ewid.: (04)Miasto Wolbórz, gm. Wolbórz.

3. Kapliczka słupowa w Młynarach z 1921 r., na terenie dz. nr ewid.: 105 obręb ewid.: (22) Młynary, gm. Wolbórz

4. Kapliczka słupowa w Goleszach Małych z 1936 r, na terenie dz. nr ewid.: 116 obręb ewid.: (17) Lubiaszów Nowy, gm. Wolbórz

§ 2. Włączone karty do Gminnej Ewidencji Zabytków stanowią załącznik nr 1, nr 2, nr 3 i nr 4 do niniejszego zarządzenia.

§ 3. Włączenie kart adresowych w/w zabytków nieruchomych dokonuje się po uzyskaniu opinii Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (pismo z dnia 13.12.2023 r. znak WUOZ-ZRR.5133.12.2023.EC).

§ 4. Wykonanie zarządzenia powierza się Kierownikowi Referatu Budownictwa.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

Burmistrz

Andrzej Jaros

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 4/2024
Burmistrza Wolborza
z dnia 10 stycznia 2024 r.

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

MŁYNARY MAŁE

1. Nazwa

KAPLICZKA

2. Czas powstania

1878 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Przy skrzyżowaniu i przystanku, obok Nr 2

N: 51° 30' 20" E: 19° 47' 20"

obręb 0022

działka 101011_5.0022.750

5. Przynależność administracyjna

Województwo **łódzkie**

Powiat **piotrkowski**

Gmina **Wolbórz**

6. Formy ochrony

Nr i data wpisu do rejestru zabytków. Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego. Brak planu.

8. Historia, opis i wartości

Według mieszkańców, fundaror kapliczki - Filip Łaski wraz z żoną Balbiną nie mogli dochować się dorosłych dzieci – wiele z ich potomstwa zmarło w dzieciństwie.

Kapliczka z 1878 roku, zwieńczona dużym kamiennym krzyżem. Wysokość całości 3,5 m, krzyż 1,6 m. Zbudowana z 3 zwężających się prostopadłościennych postumentów. Całość wieńczy krzyż wys 1,6 m z cennym, dużym odlewem Chrystusa Ukrzyżowanego, nad postacią Chrystusa odlana mała tabliczka z napisem „INRI". Wokół kapliczki posadzono pierwotnie 4 lipy – do dziś przetrwały 2, otoczenie jak i obiekt są zadbane i przystrojone sztucznymi, delikatnymi niebieskimi kwiatami. Kapliczka kilka lat temu przeszła gruntowny remont. Od frontu na ostatnim postumencie znajduje się napis fundacyjny-poświadczający, wycięty w kamieniu majuskułą jednoelementową: „Gdzie duch życia i wiary / Przyjął mnie w swe ręce / zbawco krwawej ofiary / pamiątkę ci święcę / Filip Łaski syn / Jana i Jadwigi / roku 1878". Powyższy cytat wierszowany pochodzi z książki Abraham Rożniatowskiego „Pamiątka krwawej ofiary Pana Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa", Kalwaria 1610 r., była rozpowszechniona przez pątników pielgrzymujących do miejsc sanktuaryjnych.

Obiekt o wysokich wartościach, zachowany w zakresie autentycznej substancji zabytkowej.

9. Stan zachowania i postulały dotyczące konserwacji

Obiekt w dobrym stanie, zadbany. Przeszedł gruntowną konserwację w 2021 roku. Nie zachodzi potrzeba wykonania prac konserwatorskich ani zabezpieczających.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Piotr Wypych
30 października 2023 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

ŁÓDZKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Nr 4/2024
Burmistrza Wolborza
z dnia 10 stycznia 2024 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	3. Miejscowość **WOLBÓRZ**

1. Nazwa	2. Czas powstania
KAPLICZKA	1916 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok na kapliczkę od strony południowo-zachodniej

4. Adres

Wolbórz, Plac dr Siniarskiego, obok nr 18

nr dz. 101011_4.0004.1073

N: 51° 29' 53" E: 19° 50' 7"

5. Przynależność administracyjna

Województwo **łódzkie**

Powiat **piotrkowski**

Gmina **Wolbórz**

6. Formy ochrony

Nr i data wpisu do rejestru zabytków. Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego. Brak planu.

8. Historia, opis i wartości

Fundacja związana z trwającą I wojną światową – w 1916 roku Wolbórz znalazł się pod okupacją austriacką, ówczesne władze cywilne i wojskowe pozwalały na manifestowanie przejawów kultury narodowej m.in. poprzez fundację krzyży i kapliczek.

Kapliczka z 1916 roku, słupowa, murowana z cegły - otynkowana, ufundowana przez „młodzież i koło gospodyń". Wzniesiona na niewielkim kopcu pośród współczesnej zabudowy jednorodzinnej. Wysokość całości 5,6 m. Zbudowana z cokołu na rzucie kwadratu o podstawie 156X156 cm, i trzech zwężających się ku górze postumentów - każdy posiada wys. ok 27-28 cm, oraz czwartego postumentu sześciennego wyraźnie zarysowanego o wys.55 cm. - na postumencie tym wznosi się właściwy słup kolumny - wys ok. 200 cm , z wyraźnie zarysowaną czworościenną bazą zwężającą się ku górze , trzonem czworościennym z wyciętymi z czterech stron wnękami prostokątnymi o wym 42X87 cm oraz głowicą z zarysowanym gzymsem na którym usadowiona jest czworościenna latarnia z wyciętymi z czterech stron wnękami prostokątnymi zakończonymi półkoliście. Całość pokrywa czterospadowy daszek z wyraźnie zaakcentowanymi trójkątnymi gzymsami zwieńczeń po formie dachu. Kapliczkę wieńczy wysoki na 1 metr, kuty krzyż metalowy z tego samego okresu. Od frontu we wnęce znajduje się wmurowana tablica kamienna o wym.32X42cm, fundacyjno/upamiętniająca - wykonana z kamienia (piaskowca) z wykutą inskrypcją antykwą dwuelementową, minuskułą- tekstem: „Na pamiątkę wojny europejskiej/figurę tę wznosi młodzież/i grono gospodyń ul. Krakowskiej/ 1916 r."

Obiekt o wysokich wartościach, zachowany w zakresie autentycznej substancji zabytkowej.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Obiekt w dobrym stanie, zadbany. Przeszedł gruntowną konserwację w 2020 roku. Nie zachodzi potrzeba wykonania prac konserwatorskich ani zabezpieczających.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Piotr Wypych
30 października 2023 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

ŁÓDZKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

Aleksandra Stępień

Załącznik nr 3
do Zarządzenia Nr 4/2024
Burmistrza Wolborza
z dnia 10 stycznia 2024 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	3. Miejscowość **MŁYNARY MAŁE**
1. Nazwa **KAPLICZKA**	2. Czas powstania 1921 r.	

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

widok kapliczki od strony północnej

4. Adres

Przy skrzyżowaniu i przystanku, obok Nr 2

N: 51° 30' 20" E: 19° 47' 20"

obręb 0022

działka 101011_5.0022.105

5. Przynależność administracyjna

Województwo **łódzkie**

Powiat **piotrkowski**

Gmina **Wolbórz**

6. Formy ochrony

Nr i data wpisu do rejestru zabytków. Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego. Brak planu.

8. Historia, opis i wartości

Według informacji od właścicieli działki - kapliczka została wystawiona za ocalenie i powrót do domu z I wojny światowej pradziadka rozmówczyni.

Kapliczka z 1921 roku. Wysokość całości 5,6 m. Kapliczka typu słupowego zbudowana z cegły. Na betonowej wylewce wznosi się słup, w którym zaznaczają się 2 postumenty, które łagodnym gzymsem przechodzą w kolumnę o przekroju kwadratowym - na której wznosi się pełna latarnia z trzema przeszklonymi prostokątnymi wnękami zakończonymi półkoliście. Latarnię nakrywa daszek czterospadowy z zaznaczonymi trójkątnymi przyczółkami – całość wieńczy kuty krzyż z odlewem Chrystusa. W drugim postumencie znajdują się przeszklone nisze z 3 stron – od frontu znajduje się współczesna płaskorzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem, od strony wschodniej figurka MB Fatimskiej. W trzonie kolumny z 3 stron płaskorzeźby wklęsłe krzyża, a od strony wschodniej przeszklona nisza z napisem odręcznym, poświadczającym: „Pamiątka / I wojny światowej / Fundatorzy / Andrzej i Antonina / Duszyńscy / Tomasz i Józefa / Badkowie / Antoni i Józefa / Badkowie / 19 IV 1921 r. / Odrestaurowali / Mieszkańcy / Młynar / Kwiecień 2008 r. / Boże Błogosław / Naszej Ojczyźnie". W latarni kapliczki od frontu reprodukcja św. Jana Pawła II, od wschodu obrazek MB częstochowskiej, od północy św. Antoniego. Całość otoczona niskim metalowym ogrodzeniem. Wokół kapliczki pielęgnowane naturalne kwiaty i roślinność ozdobna.

Obiekt zachowany w zakresie autentycznej substancji zabytkowej.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Obiekt w dobrym stanie, zadbany. Na dzień sporządzenia karty nie zachodzi potrzeba wykonania prac konserwatorskich bądź zabezpieczających.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Piotr Wypych
30 października 2023 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

KONSERWATOR ZABYTKÓW

Aleksandra [illegible]

*dotyczy zabytków nieruchomych do rejestru zabytków i niezlokalizowanych do wojewódzkiej

Załącznik nr 4
do Zarządzenia Nr 4/2024
Burmistrza Wolborza
z dnia 10 stycznia 2024 r.

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

GOLESZE MAŁE

1. Nazwa

KAPLICZKA

2. Czas powstania

1936 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok na kapliczkę od strony północnej

4. Adres

przy skrzyżowaniu ul. Głównej
i Wysokiej, w centrum wsi

N: 51° 43' 79" E: 19° 87' 97"

obręb 0017·

działka 101011_5.0017.AR_1.116

5. Przynależność administracyjna

Województwo **łódzkie**

Powiat **piotrkowski**

Gmina **Wolbórz**

6. Formy ochrony

Nr i data wpisu do rejestru zabytków. Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego. Brak planu.

8. Historia, opis i wartości

Według wywiadów z mieszkańcami - kapliczka powstała jako prośba o przyjście na świat zdrowego potomstwa gospodarzy o nazwisku Łascy, którzy mieszkali nieopodal. W budowie partycypował właściciel dworu w Goleszach.

Kapliczka słupowa zbudowana z cegły w 1936 roku. Wysokość całości 5m, podstawa pierwszego postumentu 115X115 cm, metalowy krzyż wieńczący obiekt 75 cm; rzeźba Chrystusa z niszy – 55 cm. Na płaskiej sześciennej „wylewce" betonowej posadowiony jest pierwszy postument sześcienny – na nim zwężające się ku górze 3 postumenty przechodzą w trzon kolumny z wyciętymi 2 prostokątnymi wnękami i jedną wnęką w formie krzyża. Każde przejście postumentu w postument zaakcentowane półokrągłym gzymsikiem. Słabo zarysowaną kolumnę / która może być najwęższym postumentem / wieńczy pełna latarnia z 3 wyciętymi prostokątnymi wnękami zakończonymi lekkim łukiem / od wschodu, północy i południa/, latarnię nakrywa betonowy daszek czterospadowy – a całość wieńczy kuty metalowy krzyż. Budowniczy obiektu uwzględnił w kolumnie niszę w kształcie krzyża, na drewnianą rzeźbę Chrystusa Ukrzyżowanego, nisza jest wyłożona drewnem – tak aby Chrystusa „nie przybijać żywcem do cegły" - jak mówił jeden z mieszkańców. Rzeźba cechuje się dobrym warsztatem, proporcjami i wyrobieniem szczegółów anatomicznych. Od strony południowej kapliczki znajduje się na 4 postumencie płaskorzeźba krzyża, w niszy w kolumnie data „1936", w niszy latarni obrazek MB Częstochowskiej.

Obiekt o dużych wartościach, zachowany w zakresie autentycznej substancji zabytkowej.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Obiekt w dobrym stanie, zadbany. Odnowiony przez miejscową społeczność w 2021 roku. Na dzień sporządzenia karty nie zachodzi potrzeba wykonania prac konserwatorskich bądź zabezpieczających.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)
Piotr Wypych 30 październik 2023 r.	ŁÓDZKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW Aleksandra [illegible]

*dotyczy zabytków nieruchomych do rejestru zabytków i niewłaczonych do wojewódzkiej